

Csépe Valéria

Magyar Tudományos Akadémia

**PROBLÉMÁK
ÉS
LEHETSÉGES MEGOLDÁSI MÓDOK
AZ
OKTATÁS RENDSZERÉBEN**

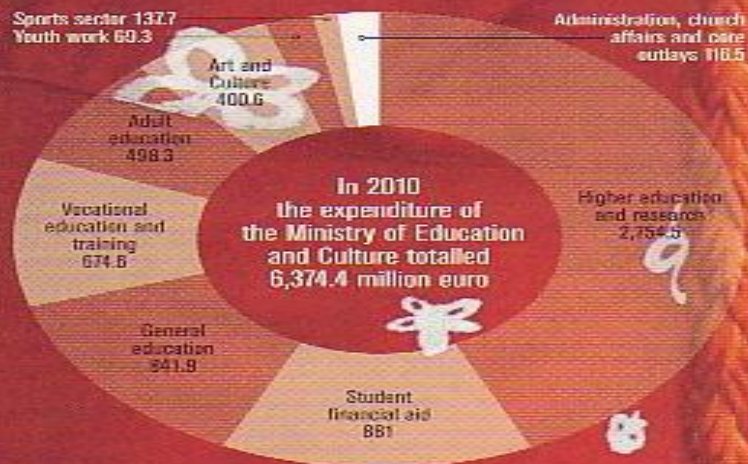
EDUCATION SCIENCE

*Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni,
hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett
munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, és
megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.*

Szent-Györgyi Albert

COMPETENT AND CREATIVE

ÚJ KIHÍVÁSOK

- ◉ információrobbanás,
- ◉ növekvő verseny
- ◉ az emberi kapcsolatrendszer átalakulása,
- ◉ az értékrend elbizonytalanodása,
- ◉ társadalmi differenciálódás,
- ◉ település szerinti egyenlőtlenségek
- ◉ demográfiai hullámok, valamint
- ◉ a pedagógusi pálya leértékelődése.

„Az oktatásnak egyfajta szigetnek kell lennie. Az oktatásnak hálózatot kell alkotnia, egy olyan rendszert, amelyet a szakértők jól ismernek és képesek a megfelelő pontokon beavatkozni a működés javítása érdekében.” – Pálinkás József
/Szárny és Teher/

KÖZOKTATÁS ESZENCIÁJA

Mi a Tudás?

Mi a Műveltség?

Mi a Készség?

Mi a Képesség?

Kompetencia

Helyzettől, körülményektől független alkalmazása.

LEGSÚLYOSABB PONTOK AZ OKTATÁSBAN

- ◉ **Alapkészségek** (olvasás/helyesírás, számolás/matematikai alapozás) - amin múlik minden későbbi előmenetel
- ◉ **Idegennyelv-tudás, -tanítás**
- ◉ **Természettudományos oktatás** (matematika és a természettudományok területe)
- ◉ **Művészetre és művészettel nevelés**
- ◉ **Különleges oktatási és nevelési szükségletek** EU-konform kezelése
- ◉ **Érettségi**
- ◉ **Tanárképzés** (szaktárgy, szakmódszertan, 'pepsi' modul tartalma, helye)
- ◉ **Tanár-továbbképzés**

CÉLOK

- ⊙ A tárgyi tudás átadása,
- ⊙ új viselkedéskultúra,
- ⊙ belső értékrend meghonosítása,
- ⊙ humán- és természettudományos műveltség kialakítása,
- ⊙ az érettségi rendszerének átgondolása,
- ⊙ a felsőoktatás minőségének javítása,
- ⊙ a pedagógusképzés tartalmának és színvonalának emelése
- ⊙ a továbbképzés (diplomafrissítés) kialakítása
- ⊙ a szaktámogatás rendszere.

KULCSKÉRDÉSEK

MIT? KINEK? MIKÉNT?

- Miként lehet egyensúlyt teremteni az oktatási és nevelési feladatok között,
- miként ad az oktatás a mindenkori változásokhoz gyors és sikeres alkalmazkodást biztosító tudást,
- miként ad az oktatás a gyakorlatban az eredeti tanulási helyzettől független feladatok megoldásához könnyedén, rugalmasan használható készségeket (kompetenciát), s biztos alapokon nyugvó műveltséget és emberséget,
- miként és mire készítik fel az egyetemek és főiskolák a leendő pedagógusokat.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK HOGYAN?

- ◉ A problémák megoldásához tudományos bizonyítékokra alapozott döntésekre és fegyelmezett gondolkodásra van szükség. – Az elemzések rendelkezésre állnak.
- ◉ A tudásátadás és tudásalkalmazás tartalmi követelményeinek megteremtése. – A tantárgyi standardok kialakítása folyamatban, a módszertani változatosság és a minőséget preferáló támogató rendszer (pl. tankönyvek) meghonosítandó.
- ◉ Szükségszerű a tartalmi szabályozás újragondolása (kétszintű érettségi, NAT – kerettanterv - helyi tanterv).
- ◉ A közoktatás és a felsőoktatás között nő a szakadék. - Megoldandó az illeszkedés (középszolai módszertan , felzárkóztatás és tudáspótlás az egyetemeken!).
- ◉ Elengedhetetlen a tanári szakma „presztízsének” emelése. – Nem egyszerűen a fizetések rendezése a megoldás.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK MIKÉNT?

- ◉ Szükséges a magas színvonalú, egységes standardokat követő tanárképzés (lásd finn modell).
- ◉ Elvárható a mesterképzésben megjelenő korszerű, felhasználható tartalom és szakirodalom, módszerek.
- ◉ Korszerű, gyakorlatba átvihető és használható ismeretek az oktatás és nevelés különböző helyzeteiben.
- ◉ A személyiség fejlődéséhez megfelelő nevelési és oktatási környezet megteremtése, az egyenlőtlenségek kezelése.

KÖZOKTATÁS-INNOVÁCIÓ

Legfontosabb innovációs feladatok a közoktatásban:

Az iskolák pedagógiai kultúrájának növelése.

Az iskolai tanulásszervezés (évfolyam, tantárgy, osztály), a pedagógiai program és a helyi tanterv folytonos hozzáigazítása az iskola környezetének a szükségleteihez.

Az iskolai autonómia növelése.

Az oktatásnak olyannak kell lenni, hogy a felkínáltakat, mint értékes ajándékot és nem mint nehéz kötelességet fogadják be.

/Albert Einstein/

A magyar közoktatás megújulását szem előtt tartó szervezeti és tartalmi viták, elemzések és ajánlások sokfélék és sokrétűek, ám megállapításaik a legfőbb problémák megjelölésében azonosak:

Zöld könyv, 2008;

Szárny és teher, 2009.

Már „csak” a megoldást kell megtalálni.

A tanulás azért van, hogy rájöjjünk, mihez van különleges képességünk.

/Leonard Bernstein/